Ч. 97 (12.753). Львів, вівторок 5. травня 1931. Opłata pocztowa zaplacona ryczaltem. Рік LII.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов. — Конто почт. щадн. 143.322. — Адреса для телеграм: „Діло", Львів. — Головний Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем. Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ: Місячно 5·00 зол. Чвертьрічно 15·00 „ Піврічно 30·00 „ Річно 60·00 „ ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 доляр, Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр. Італії 7·50 зол., Німеччині 7·50 зол., Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Болгарії 7·50 зол., Австрії 7·50 зол.— Зміна адреси 1 зол.

Телеф. Редакції: 29-41. „ Друкарні: 29-26. — В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ. — ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 25 сот.

Позичка і решта.

(Від нашого кореспондента.)

Париж, 28. квітня 1931.

I.

Коли вже мова про державну позичку за кордоном, то може цікаво було би й нашій широкій публиці дізнатися про деякі подробиці, обставини й міркування, які супроводжають цього роду політично-фінансові операції у відношенні до держав, захитаних із середини і загрожених із зовні — таких, як напр. деякі річипосполиті Південної Америки (хронічно й невилічимо хворі), або деякі новотвори державні в сьогочасній Східній — на вулькані побудованій — Европі.

Річ самозрозуміла, не треба шукати в цьому короткому дописі викладу процедури й техніки міждержавних позик — відомости про загальні принципи таких фінансово-політичних операцій доступні всякому цікавому (і теоретично підготованому) в підручниках міжнародньої фінансовости. Наше завдання безмірно скромніше, а при цьому й конкретне: подати кілька подробиць про одну з останніх великих міжнародніх позик, на яку після довгого вагання, довших студій і довгих переговорів рішилися великі кити тутешнього грошевого ринку — в користь одної з прибалтійських держав. Держав, таких, як відомо, є чимало — скандинавських і нескандинавських. У даному разі маємо на увазі одну з новотворених республик, по цьому боці Балтику: **exempli gratia** називатимемо її — „Литвою".

Огляди на дискретність щодо осіб, від яких і про яких маємо ці інформації, не позволяють нам — на жаль, також — подати повні імена розмовників: довелі булоб їх раз назвати, щоб на будуче вже мати раз на все замкнену до них дорогу. Бо з недискретними людьми, мовляв, не говорять. Та після наведених щойно застережень, можемо зі спокійним сумлінням дати повне запевнення, що зміст і змисл уваг і заяв, які нижче наведемо, вповні вірний. **Sapienti**, як кажуть, **sat** і хто трохи обзнайомлений з західними грошевими султанами, той легко відгадає й імена. А хто з іменами цими необзнайомлений, з цього буде й самого змислу уваг доволі, змислу політичного, фінансового і, коли хочете, дипльоматичного...

II.

Як відомо, Литва — дарма, що ледви тільки визволилася з вікової неволі і сяк-так, завдяки щасливому збігові незалежних від неї обставин, стала на свої державні ноги — досі не вспіла гаразд сконсолідувати ні своє внутрішнє, ні своє зовнішнє істнування. В середині теліпають нею хронічні господарські невгодини й диктаторсько-полковницькі (славутній Вальдемарас!) „вархольства", тай — невигоєна рана т. зв. національних меншостей, з усім, що йде в парі з меншостевою недугою на місці і в Женеві. Аназверх положення Литви ще більше хитке. З одного боку чорна хмара Радянщини, з другого боку — щораз кріпша рука Німеччини. Тому, що про тривкий мир з комуністичною Радянщиною некомуністична сусіда не може й мріяти, виходилоб, що Литва повинна бодай з Німеччиною дружно уладитися. Одначе — ні! Якийсь дияволзав у версайському мирі Литві той знаменитий „доступ до моря", який вяжеться з назвою Клайпеди (Мемель). Ця Клайпеда — місто німецьке і ні трохи не схильне погодитися з литовською владою; врештою Версаль застеріг цій пристані відому автономію під наглядом Женеви. Між Кавнасом (Ковном) і Клайпедою сварки не переводяться: погрози, шикани, процеси перед Союзом Народів, тощо. Щоби покарати непокірну Клайпеду і її німецьку людність — це буде справжня новина виключно тільки для наших читачів — Кавнас рішився побудувати недалеко Клайпеди нову пристань (під суто-литовським іменням: Ґдавнас), на території незалежній від женевської контролі, з завданням господарським суперництвом підкопати значіння Клайпеди. Західні опікуни Литви дали на це підприємство гроші, матеріяли й інжинірів, і нова пристань (врештою зовсім зайва) виросла над Балтиком.

Одначе мало цього. В останніх роках Кавнасові забажалося ще й побудувати довжезну залізничу лінії поздовж цілої своєї західної границі, аж до нової пристані. На це знов треба і грошей і матеріяльної помочі. Після довгих і важких переговорів західня опікунка рішилася дати одно і друге, гроші і поміч, — правда, на небувало важких і упокоряючих умовах, значно важчих і більше принижуючих ніж свого часу позички султанської Туреччини, або цієї чи іншої південно американської річипосполитої.

III.

Коли світ дізнався про заключення цього договору про велику залізничо-портову позичку, зачудування було велике серед усіх, хто знає слабші від глиняних ноги тієї прибалтійської потуги. Передовсім піднялися запити: як великі західні банкові інститути можуть рискувати такі гроші, для такої держави, серед таких внутрішніх і зверхніх обставин?

Коротка застанова — і відповідь проста: банки, як такі (тобто їх директори й акціонери) не тільки нічим не рискують у таких операціях, а навпаки — завжди на них збогачуються. Що робить банк? Він посередничить у продажі позичкових облігацій між державою-довжницею і широкою публикою, і за кожну продану облігацію, відразу, з місця бере свою „комісію". Таким чином банк завжди виграє: чи папір добрий і певний, чи лихий і рисковний. Рискує не банк, а публика, яка „купує" закордонні позички. Таким чином напр. на пропащих царських міліярдових позичках великі французькі банки тільки товсто розбагатіли, а втратила свої ощадности тільки широка публика наївних і необзнайомлених щадників.

Таке бувало завсіди, таке є й з теперішньою залізничо-пристаневою позичкою.

Одначе при цій останній риск французьких банків має бути ще менший ніж звичайно. Чому? Пояснить вам оцей короткий вирівок з недавньої (на цих днях) розмови про цю позичку і її політично-військовий підклад у звязку з загальним положенням в Східній Европі — веденої між головним тутешнім банковим китом і дуже відомим політичним письменником, вимірково бистрим знавцем усіх східньо-европейських питань — обома французами.

IV.

— — — — — — — —

— Як ви могли згодитися на цю авантюру: таж цю країну („Литву") швидко роздавлять або більшовики або німці, або — чого доброго — одні й другі нараз — наскільки, розуміється, вона в середині не завалиться? Дрібний французький щадник знов втратить свої ощадности, як за царя..

— Помиляєтеся. Теперішній риск безконечно менший ніж при царських позичках.

— . . . . ?

— Бо тепер ґарантують нам цю позичку німці.

— Німці?!

— Так, Берлін уже кількакратно нам заявляв, що якби ми тільки погодилися з ним щодо ліквідації Литви і Клайпеди, або бодай якби ми згодилися не ставати йому на шляху до ліквідації на його власну руку, то він готовий готівкою звернути нам усі видатки, позички, тощо, вложені не тільки в будову пристані в Ґдавнасі, а й на залізничі лінії, які ми туди вздовж німецького кордону побудувалиб. Ми досі на німецькі предложення не пішли, одначе — в разі чого.. Бачите, наш риск невеликий.

— Ну, а колиб не німці, а більшовики?

— Одно з двох: Або комунізм піде на всю Европу — тоді і наш банк тут порине. Або червоні розібють собі носа на райнвері — тоді кінець кінців буде те, що я Вам казав..

— — — — — — — —

Стільки з одної розмови: заручаємося за її автентичність. А тепер ще два інші виривки — короткі та рівно автентичні — з політичних уваг в звязку з тою самою темою.

V.

Високий тутешній урядовець і першорядний знавець усіх середньо-европейських і славянських справ — у відповідь на заміт про загрозу, що з радянського боку висить над Литвою, яку західний союзник мав би захищати — сказав:

— Ну, щож — „вони" можуть іти на Кавнас. Ми нічого не будемо робити.. Зрештою і якби ми хотіли, то не в силі нічого рішаючого зробити...

Sapienti sat? Інша замітка: До одної з зах.-европейських столиць вернувся недавно з Москви тамошній посол даної держави, щоб особисто здати справу своєму урядові про відносини в Радянщині.

З розмови з ним:

— Вони (сталінський уряд) — сильні. Як схотять піти війною на... Литву, то з неї нічого не залишиться. Думаю, що нам треба чим скорше скасувати декрет про „демпінґ" тай — за німцями й американцями — замиритися з „ними". „Вони" на війну тепер самі не підуть, але якби їх хто зачіпив, то...

Після цих уваг п. посол (його імя дуже відоме) додав ще, що хоче дістати від свого уряду уповажнення відвідати — Харків і Київ, куди вже їздив німецький посол, та де він іще не бував..

С. Залісський.

„Рідна Школа" в ювилейному році.

IV. Начерк діяльности Кружка „Рідної Школи" на селі.

Наше громадянство вже здебільша освоїлося з тим, що бодай по повітових містах мають бути, а навіть є Кружки „Рідної Школи". Не мають їх ще хіба деякі місточка, яких населення відбігло від справжніх селян, а не стало міщанами і де легкий заробіток усякими посередництвами на тижневих торгах присипляє в населення охоту до громадської організації. В ювилейному році мусять станути Кружки „Рідної Школи" і в тих місцевостях. Може не буде від річи начеркнути хочби тільки загально, що малиб робити сільські й маломістечкові Кружки „Рідної Школи".

Як місцева виховна централя має Кружок „Рідної Школи" дбати, щоб українська дитина виховувалася в українському дусі. Вона мусить знати про українську землю, її природу, про минувшину українського народу, про українських славних мужів, щоби не почувала себе вбогою.

нижчою, щоби пізнавши народне будівництво й причини його упадку, знала в майбутності, яким шляхом їй піти. Тому, якщо в державній школі не вчать української мови, чи вчать та не дуже, тоді Кружок має подбати про курси українознавства. Кружок буде дбати, щоби молодь брала участь в національних святах. Коли старша громада не спроможна їх уладжувати, то улаштовувати їх з дітьми для показу старшим. Улаштовувати діточі театральні, руханкові й інші вистави, концерти, щоб молодь навикала жити в громаді, щоб набирала громадського духа, віри в себе і в свої сили.

Та це був би тільки один бік виховання — сказатиб — національно-моральний. Але є і другий, не менше важний: приготовлювати українську молодь заздалегідь до громадського господарства, організуючи діточі кооперативи, діточі щадничі каси (по школах інших вихов-

них заведеннях, або й самих Кружках), діточі господарства як плекання кріликів, до[illegible]рних город домашнього птацтва, управа городини, цвітів, годівля риб, досліді поля, шкілки овочевих дерев, перерібка овочів і т. п. відповідно до місцевих обставин. Сільські інтеліґенти й інтеліґенти, які нераз не знають, що зробити з зайвим часом — малиб широке і вдячне поле діяльности.

Обовязком Кружка було би приглядатися, що діється в державній школі, до якої ми, платячи податки, маємо безперечне право. Використовуючи закон треба Кружкові дбати, щоби в шкільній ділянці в даній громаді не втратити стану посідання, коли він для нас корисний, допильнувати, чи в державній школі українській чи навіть утраквістичній вчать дійсно по українськи. Оборона рідної школи, це оборона духового здоровля нації. Тій обороні треба віддати всі свої сили. На випадок потреби подбати, щоб оснувати приватну українську школу.

Щоби дати українській дитині теплу й дбайливу опіку, щоби не допустити до звихнення діточої душі, щоби відтяжити батьків, головно тих, яких у важкій праці на щоденний прожиток позбавлено наймилішого права — опікуватися особисто своїми дітьми — повинен Кружок відкрити діточий садок у селі бодай на час найтяжчих пільних робіт, а постійну захоронку в місті й місточку. Ці виховні заведення не тільки бережуть дитину, але й уміло розвивають її духово й фізично. Вони мусять бути очевидно загально народні, а не вносити кастовости, обмежуючись на самих „панських“ чи самих робітничих дітях.

Завданням Кружка буде оснувати діточу бібліотеку і передплачувати діточі журналі. Ведучи самостійну бібліотеку під доглядом старших, набирають діти заохоти та вправи не тільки до бібліотечного, але загалом громадського діла. (Книгарня „Рідної Школи“ зложила три роди діточої бібліотеки, пристосовані до віку дитини, і три роди для мішаного віку, але відповідно до ціни).

Така орґанізація, як Кружок „Рідної Школи“, повинна уладжувати сходини, вияснювати на них не тільки значіння „Рідної Школи“, але й загалом виховання. Там можна навчити людей складати на ту ціль грошеву допомогу чи то з чисто ідейного розуміння, чи хоча би в заміну за щось (напр. закуповуючи видання „Рідної Школи“, пропаґуючи вироби їх фахових шкіл і т. п.).

Члени, що гуртуються по Кружках, повинні вести як найширшу освітню працю для дорослих (вкладами, читанням, бібліотекою, аматорськими виставами, співацькими гуртками тощо). Де вже в громаді є інші освітні товариства, там дбати про як найтіснішу співпрацю з ним; дбати, щоби не творити ворожих таборів, але взаїмно себе доповнювати.

Щоб уможливити вбогій дітворі користати з науки в школі, треба Кружкові подбати про шкільне приладдя для тої дітвори, нераз про одіж, [illegible] навіть про харч, як це вже й роблять деякі Кружки й школи Т-ва „Рідна Школа“. По містах із середніми та фаховими школами буде обовязком Кружка творити бурсу, щоби дати змогу спосібним, а незаможнім дітям користати з науки в тих школах та охоронити їх від небажаного впливу, деправації, денаціоналізації, Нема що й говорити, що бурса мусить бути розумно зорґанізована, побудована не тільки на ґрунті гиґієнічних вимог, але й засадах радости та братерства у взаєминах між дітьми в гурті. В остаточному випадку буде Кружок бодай матеріяльно піддержувати поодиноких вбогих учнів у школі.

Дуже важним і важким завданням Кружка буде подбати про зорґанізовану, постійну, пляновую грошеву піддержку загального Товариства, якої централя моглаб ужити там, де цього найбільше потрібно, де власні засоби місцевости чи околиці не вистають. З тою метою буде Кружок дбати про вплачування членських вкладок (вносів), буде орґанізувати добровільно датки на потреби „Рідної Школи“ у висоті, відповідаючій 1 проц. кожночасних доходів поодиноких громадян та частини доходів від уладжень установ (як забав, вистав, концертів і т. п.); буде приєднувати діяльних членів, а від часу до часу уладить сам відповідне підприємство у власній управі для одноразової допомоги, або запросить до цього інше товариство. Важне, щоби Кружок використав для переведення складок на потреби „Рідної Школи“ всяку нагоду, де нарід забавляється, де діється щось важнішого в громаді (весілля, хрестини, храмовий день, посвячення церкви, смерть поважного громадянина), замість переминаючих памяток, як вінці, китиці, непотрібні дарунки і т. п.). А вже найдоцільніше треба перевести всенародню збірку чи розвести якнайширшу аґітацію за висилкою дару „Рідній Школі“ на „коляду“ з нагоди Різдва і на „писанку“ з нагоди Великодня. Ці дві складки мусять бути маніфестацією української маси за своєю школою та відповідати нашому числові й національній гідности.

Це булаб діяльність Кружка, намічена кількома рисами. Очевидно, що ціла діяльність мусить бути примінена до місцевих умов і потреб, її не можна згори подиктувати. В одній місцевості відправить священик акафист і збірку віддасть на „Рідну Школу“, в іншій зложать селяни на хрестинах, деінде учитель заохотить дітвору зложити по 1 сот., по 1 яйцеві, чи піти в коляду на „Рідну Школу“. В іншій громаді заохотить хтось селян зложити відповідно до кількости поля яку скількість збіжжа. Тут лікар чи адвокат покладе закриту скарбонку й заохотить свого кліента кинути туди даток, а там знов кооператива виплатить якусь частину з доходів чи одноразово, чи від кожної фактури. Треба замітити, що цілий цей нарис діяльности, це не видумка, як говориться — при зеленому столику, — але досвід, добутий впродовж багатолітніх вислідів тої роботи, яку в ріжних місцевостях вже виконується.

Лев Ясінчук.

Зміна зацікавлень.

(Кореспонденція з Волині.)

Північно-західні землі сьогодні вже є не тими, якими були перед десяти-двацяти роками. Завойовання науки й техніки викликали й тут деякі зміни у зацікавленнях населення. Правда, ці землі зберігли свій відвічний хліборобський характер. Але машина й розвиток аґрономії всеж роблять тут свою невпинну роботу.

Маємо на увазі турботи про „хліб повсякденний“, себто економічне життя. Відносний передвоєнний добробут, подібно до воздуха, яким люди дишуть, ніяк не давав себе відчувати нашим хліборобам. Лише повоєнна руїна й кріза останніх років змусила хліборобські маси відчути брак його й змінити свої зацікавлення в царині господарського життя.

Ці зацікавлення пішли по лінії: упорядкування землі (комасація), аґрікультури й постачання кооперативним способом. В останньому часі започатковано творення збірного випозичального капіталу, налагодження молочарства збуту й перерібки продуктів.

Неґативною стороною цього розширювання кола господарських зацікавлення наших мас є те, що їх викликають не стільки бажання йти

ФЕЙЛЕТОН „ДІЛА“ З ДНЯ 5. ТРАВНЯ 1931.

В. С. ЛЕВИЦЬКИЙ.

Спомини залізного полководця.

Одинокий „залізний“. — Справа митропол. Шептицького. — Русини і мазепинці.

Колиб так ішла мова про німецького „залізного полководця“ останньої світової війни, то наша думка нерішено зверталася би до ріжних назвищ великих німецьких ґенералів: Гінденбурґ, Макензен, Людендорф, Лізінґен і ін. Тих „залізних“ там було богато. Колиж переносимося думкою до російської царської армії, то спинимося безумовно тільки на одному з її вождів: на ґенералі Брусілові.

Від початку війни, від вступу російської армії на територію Галичини аж до революції в 1917 р., а навіть понад неї — це назвище блестить авреолею залізної волі, військового таланту і боєвих успіхів. Воно добре відоме і всім українцям Східної Галичини, якої доля довгий час була залежна безпосередньо від воєнних успіхів цього верховода. Ґен. Брусілов — командант VIII. армії, яка з початком серпня 1914 р. перейшла Збруч і брала визначну участь в окупації Східної Галичини і в занятті Львова та Перемишля, потім від березня 1916 р. командуючий російським полудньово-західним фронтом, творець і виконавець славної „Брусіловської офензиви“, потім у травні 1917 р. „ґлавковерх“ усіх російських армій. Він один з російських ґенералів заслужив підчас останньої світової війни в опінії народів на прізвище „залізного полководця“.

З особливим зацікавленням розгортаємо спомини ґен. Брусілова, що вийшли недавно в Ризі. Сподіємося найти в них побіч опису воєнних подій і стратеґічних плянів та крім перечислювання ряду місцевостей Східньої Галичини, на лінії яких велися бої, також бодай кілька політичних рефлексій, вражінь і спостережень, звязаних з народом, що заселював окупований тоді край. Правду сказати, розчаровуємося під тим оглядом. Тих кілька мимохітних згадок про населення Східньої Галичини, про які ближче скажемо пізніше, доказують, що російський ґенерал зовсім не орієнтувався в політичних настроях і змаганнях окупованого краю. Національні справи та політичні переконання вважав він ділом пізнішого політичного правління. Так бодай заявив делеґації мешканців м. Львова. Булаб це зрештою зовсім правильна засада в поведінці воєнного начальника, але все таки невпинна стичність з українським населенням і його інтересами, протягом майже трьох літ, повинна була викликати бодай деякі політичні рефлексії і бодай частинну перевірку казьонного політичного світогляду. Однак цього по споминах ґен. Брусілова не слідно.

Не зважаючи на це, спомини ґен. Брусілова приносять українському читачеві дуже богато цікавого описами воєнних дій і влучними характеристиками, спостереженнями та описами обставин, в яких російська армія вела війну. Його власна індивідуальність яскраво вирізується на тлі його споминів. Вояк і полководець. Енерґійний, підприємчивий, вічно активний, відважний аж до риска і при тім талановитий стратеґ. На його приказ ішли одні за одними десятки розстрільних у наступ, щоби ніколи не вернути. Він ніколи не вагався, коли йшло про намічену розумну мету. Для вожда це великі прикмети, яких не мали інші російські ґенерали. Чи його вчинками кермувала завжди тільки любов батьківщини — Росії, на яку він раз-у-раз покликується, чи може грала там деяку ролю і велика амбіція, яку йому дехто закидає і яка проглядає також зпоміж рядків його книжки, не хочемо судити. Зрештою одно з другим дасться дуже добре погодити.

Брусілов був сином ґенерал-лайтнанта російської армії, скінчив т. зв. „пажеський корпус“ і як поручник кавалерії брав участь у турецькій війні 1877—78 р. Перед самою світовою війною Брусілов був командантом XII-го армейського корпусу, якого штаб стояв у Виниці.

Описуючи Виницю, Брусілов пише: „Околиці дуже гарні, богато старинних польських та українських дворів, монастирів і хуторів“. Згадуючи про жінку свого брата Бориса Ніну Рено, він зазначує, що вона була українкою. Тим дивнішими є погляди, які він висказує пізніше про населення Східньої Галичини

З вибухом війни Брусілова назначено командантом VIII. російської армії і він у перших днях серпня ввійшов зі своїми військами на терен Східної Галичини, посуваючися в напрямі Гнилої Липи, Галича, Львова, а потім Городка та Перемишля.

Цікава є згадка про митрополита Шептицького з нагоди опису заняття Львова та згадка про відомого ґрафа Бобринського.

„На уніятського митрополита ґрафа Шептицького, явного ворога Росії, який від довгого часу невпинно аґітував проти нас, наложив я зараз по заняттю Львова домашній арешт. Потім я покликав його до себе і поставив йому пропозицію дати слово чести, що він не буде нічого ні явно ні тайно проти нас починати, і в такім випадку я зобовязався дати йому довіл залишитися у Львові і виповнювати свої духовні чинности. Він охотно дав мені те слово, але, на жаль, зараз-же зачав знову бунтувати та проголошувати в церкві явно нам ворожі проповіди. З огляду на це, я вислав його до Київа до розпорядження головно командуючого. Приділеному мені членові державної думи, бувшому „лейбгусарському“ старшині, ґрафові Володимирові Бобринському, який після вибуху війни знову вступив на військову службу, я наказав переглядати всі тюрми, які попадали в наші руки і негайно випускати політичних арештантів, замкнених австрійською владою за русофільство. Ґраф Бобринський дуже охотно взявся за цю місію, бо він ще в мирних часах мав великі звязки з русофільською партією русинів“.

Пізніше про того самого ґрафа Бобринського у звязку з призначенням його ґенерал-ґубернатором Галичини читаємо таке:

„Мушу признатися, що я дуже дивувався, що на це становище вибрали ґенерала ґрафа Бобринського. Я давно знав його як людину дуже коректну, безумовно чесну, але такого, який ціле життя в дійсності нічого не робив і ніякого адміністраційного досвіду не мав і не міг мати. В молодости він служив у лейбгусарськім полку, отже майже весь час був без діла, виконуючи час до часу ріжні доручення. Галичини він безумовно не знав і можна вважати, що більшість похибок, які він пізніше робив у Львові, походили з його недостачі досвіду і незнання краю“,

(Продовження буде.)

*) Ген. адют. А. А. Брусилов: Мои воспоминанія. Книгоиздательство „Міо“. Рига.

від добробуту до добробуту, скільки біда як вислід згаданої руїни в країні.

У кожному випадку можна твердити, що вже ніякі обставини й умовини не звузять кола господарських зацікавлень наших хліборобських мас. Навпаки, національно-господарське життя, споукане зовнішніми і внутрішніми силами, буде з кожним днем розвиватися, консолідуватися й перетворюватися в упорядкований, гармонійний апарат.

На шляху до цього майбутнього добробуту, крім багатьох інших перешкод, є одна дуже характеристична, на яку не можна не звернути уваги. Це недостача у значної частини української інтелігенції, вихованої в вузько-„культурницькому" дусі, зацікавлення економічним життям своєї країни, а особливо головним двигуном цього життя — рільництвом.

Нема ясного відчування того, що добробут як сьогоднішньої, так і завтрішньої працюючої інтелігенції буде цілковито залежати від розвитку рільництва з усіма його галузями, експортом і перерібкою його продуктів.

Інтелігент співчуває селянинові-рільникові, бажає йому розвитку й добробуту, але свою особу ставить поза економічне життя мас. Кооперація? Рільництво? Сільсько-господарські організації? Він же рільництвом не займається! Що це його обходить. Багатьом інтелігентам і в голову не приходить, що вони самі, в своїх власних інтересах і в інтересах молодої інтелігентської ґенерації повинні стати дуже активними чинниками в ділі економічного розвитку країни. Ми знаємо адвокатів, які живуть з селянства, але до розвитку добробуту цього селянства не причинилися ні одним грошем, ні одною годиною часу. Ми бачили послів, які не тільки не цікавилися економічним життям населення, але не знали, що таке кооператива, як виглядає інспекторат РСУК, що роблять агрономи.

Про жіноцтво вже й не кажемо. Врешті й не робимо йому жадних закидів. Звідки воно могло зачерпнути зацікавлення економічним життям, коли їхні батьки, чоловіки й брати ним не зацікавилися й не мали про нього найменшого поняття.

Для господарського розвитку наших земель булоб дуже побажаним, щоб уся наша інтелігенція зацікавилася економічними питаннями й взяла участь у господарській розбудові країни, як це тепер роблять поодинокі інтелігенти. Так само необхідно зацікавити головним джерелом економічного життя країни — сільсько-господарським апаратом мас — українських ремісників і торговців та міські самоврядування.

В такій хліборобській країні, як наша, горе й радощі рільничих мас повинні бути горем і радощами всіх верств і груп населення, добробут яких залежить від основної та майже виключної сільсько-господарської продукції. Тим часом міста думають лише про одно — про визиск рільничих мас, хоча з виснаженням цих мас, як це діється під цей час, і самі убожіють. У найкращому випадку міста байдужі до долі тих мас, які їх годують.

Економічне освідомлення нашої інтелігенції та її праця повинні йти в тому напрямі, щоби звисувати собі й іншим ролю хліборобського стану в нашому господарському житті. Змусити всі верстви населення зацікавитися цею ролею, у власних інтересах, і якщо не взяти активної участи в розбудові сільсько-господарської продукції і промислу, то бодай не шкодити цьому, необхідному для всіх процесові.

Годі вже бути рільничим масам виключне тією дійною коровою, на яку (почи її молоко) не хочуть і дивитися, а іноді ще й бють.

В. Островський

На комунальному відтинку.

Вибір управи міста Станиславова.

В дні 29. квітня ц. р. відбулося засідання міської ради міста Станиславова, до якої вибрано недавно половину радних на місце вильосованих, при чому український стан посідання в раді поза деякими персональними змінами лишився той самий. На засіданні явилося 40 радних, проводив посадник міста Хованец. Поповнена новими радними міська рада вибрала на тому засіданні маґістрат, себто 7 асесорів, а потім заступника посадника. Асесорами стали: *інж. Володимир Дутка* (на місце пок. адв. д-ра Партицького), Вол. Домбровський, д-р Макс. Блюменфельд, інж. Вол. Дзеконський, Ізаак Гафтер, д-р Оскар Вайнґартен і Тадей Заґаєвський. Заступником посадника зпоміж асесорів вибрала рада Ізаака Гафтера. Після проголошення вибору новобрані члени маґістрату зложили приписане приречення на руки присутнього при виборчому акті станиславівського старости Пайончковського, а потім рада приступила до денного порядку.

Доповняючі вибори до міської ради в Бережанах.

Доповняючі вибори до міської ради в Бережанах відбулися при дуже слабій фреквенції в IV. і III. колах. Стан посідання українців лишився той самий. З українців вибрані при теперішніх виборах: п. Бородайко (I. коло), д-р В. Бемко і Г. Пришляк (IV. коло), о. Евг. Бачинський, п. Микетин і п. Петриків (III коло). В IV. колі є й українські заступники: пп. Булик і Крамарчук. Актуальна тепер справа устійнення особи посадника міста ще не вирішена, бо досі не дійшло до порозуміння між радними щодо кандидатів на це становище.

Посли з Б. Б. Бачинський і о. Яворський на ґастролях у Тернополі.

В середу 21. квітня ц. р. відбулося в Тернополі в салі Ґвязди „віче", скликане „Русскою Аграрною Орґанізацією", в якому взяли участь москвофільські посли з ББ Михайло Бачинський зі Львова і о. Яворський з Радехівщини. Присутніх було сорок кількох людей, а в тому що найменше половина поліційних агентів та кількох урядовців з воєвідства і староства українського походження. Селян було всього кільканацять, не зважаючи на те, що перед „вічем" їздив по селах в товаристві поліційних аґентів теперішній платний хліборобський орґанізатор з тернопільського виділу повітового Гарасимов, москвофільський аґітатор з Козлова, що сам прогайнував своє майно і очевидно про техніку господарства не має найменшого поняття.

На чолі акції „Русскої Аграрної Орґанізації" на терені тернопільського повіту стоїть урядовець старостваа Адам Герасимович, котрого до цеї „роботи" приділив староста Маліцький і про котрого недавно була згадка в „Ділі" з поданням оригіналу його листа до членів президії РАО у Львові д-ра Ол. Лисяка і Липецького. Йому до помочі відкомендировано також кількох нижчих урядовців, Евгена Копистянського і Евгена Городиського з воєвідського уряду, Павла Ґураля з почти і Льва Бородайкевича зі суду (передше був він у воєвідстві) та як аґітатора згаданого вище Гарасимова. Завданням цеї орґанізації є ширення національної і політичної деморалізації серед нашого селянства на Поділлі при помочі пресового орґану „РАО" в московській мові „Русскій Голосъ" та читалень Качковського і то на території, де москвофілів не було і перед світовою війною і самозрозуміло і сьогодні нема зовсім. Аґітацію веде і її фінансує, оплачуючи москвофільського аґітатора Гарасимова, повітовий виділ, очевидно вповні безуспішно, бо національно свідомі селяни не йдуть на вудку москвофільсько-польської демаґоґії. Ціла ця акція викликує серед селян якраз протилежні успіхи, селяни з погордою відвертаються від платних ґієн, бо не помагає і те, що обіцюють їм для заманення до РАО безпроцентові позички, насіння

ФЕЙЛЄТОН „ДІЛА" З ДНЯ 5. ТРАВНЯ 1931.

Д-Р АНДРІЙ ЛАСТОВЕЦЬКИЙ.

Значіння промінів Рентґена.

Памятник для вченого. — Прикмети промінів.— Рентґен у медицині.

В листопаді минулого року маленьке, нічим незамітне, положене над річкою Вуппер у північно-східному кутку Надренії, містечко Леннеп було свідком великого свята: весь науковий і промисловий світ Німеччини та безліч вдячних пацієнтів віддавали почесть найбільшому помершому в 1923 році, синові цього малого містечка, Вільгельмові Конрадові Рентґенові, що прийшов там на світ 1845 року в скромній хатині.

А саме відкривали там тоді його памятник, звигнений жертвами всіх кляс німецької суспільности. Обставина, що у будові памятника взяла участь ціла суспільність, говорить сама за себе: значіння промінів, відкритих фізиком Рентґеном 1895 року в лябораторії у Вірцбурґу нині таке велике, що в науці нема властиво ділянки, яка не завдячувала би свого поступу саме промінням Рентґена.

Характеристичною прикметою промінів Рентґена, що повстають завсіди там, де т. зв. катодові проміні себто електрони вдаряють об якусь цінку перешкоду (такою перешкодою може бути кусник металю), є те, що вони всилі проходити до нутра субстанції, на яку падають. Чим менший атомовий тягар даної субстанції, тим глибше входять у неї проміні Рентґена: чим більший атомовий тягар субстанції, тим плитше вони входять.

Напр. дуже легко пройти проміням Рентґена через верству водня, азоту або кисня, дещо тяжше перейти їм крізь верству вапу, зате дуже тяжко перейти їм через плитку олова або бісмуту. Другою прикметою промінів Рентґена є те, що вони викликують хемічні переміни в тілах, на які падають. Найбільше відомим усім прикладом хемічного ділання промінів Рентґена є викликувати чорні місця на фотографічних плитах, якщо ці місця плити є виставлені на насвітлювання цими промінями.

Як бачимо, проміні Рентґена поводяться супроти фотографічних плит подібно, як звичайні світляні проміні. Третьою прикметою промінів Рентґена є те, що падаючи на відповідні субстанції, викликують вони флюоресценцію цих субстанцій, себто приневолюють ці субстанції світити так довго, як довго вони є освітлені промінями Рентґена. Прикладом на цю прикмету промінів Рентґена є зелено флюоресценційне світло барового плятиноцианяку підчас насвітлювання його промінями Рентґена.

Ці три прикмети промінів X (Рентґен назвав відкриті ним проміні — промінями X („ікс"); ця назва задержалась нині ще в Франції і англьо-саксонських краях) я згадав тому, що значіння промінів Рентґена для людства лежить саме в доцільнім використуванні головно цих трьох прикмет для потреб науки.

І так: медицина послугується усіма трьома прикметами цих промінів. Якщо лікар лічить промінями Рентґена шкірну недугу, використовує саме хемічне ділання цих промінів на хору клітину та їх плитке чи глибше проникання в неї.

Оглядаючи зломану кість на флюоризуючім екрані, використовує він знову прикмету проникання промінів Рентґена в субстанцію і цим викликує ними флюоресценції екрану. А саме лікар бачить кість на екрані тому, що вона, зложена переважно з вапу, перепускає проміні X значно гірше, ніж окружаючі її мягкі части людського тіла, які, складаючись з первнів з меншим атомовим тягарем (водня, вугля, азоту і кисня) перепускають проміні Рентґена ліпше. У цей спосіб кість зазначена на екрані як тінь на яснім тлі, бо проміні, що перейшли з трудом через кість, викликують дуже слабу флюоресценцію екрану, зате проміні, що перейшли через мякші частини тіла, викликують значну флюоресценцію.

Яке велике значіння має для лікаря таке вглянення до середини людського орґанізму, не потребую казати. Зазначу, що нині можемо оглядати людський череп зі середини і означити навіть положення новотвору на мізку, якщо впомпуємо до мізкових комор повітря, яке виповнить їх, з виімком цього місця, де виступив новотвір. Проміні Рентґена перейдуть через верству повітря легко і дадуть на флюоризуючім екрані ясні місця, що відповідають мізковим коморам; зате місце на екрані, що відповідає новотворові, не буде зовсім ясне, бо туди повітря не могло дійти.

У подібний спосіб одержуємо образ продовженого стрижа після вприснення спеціяльно приладженого олію. В найновіших часах уліпшили значно рентґенівські знимки нирок і мочевих проводів винайденням препарату „уроселектану", який вприскується хорому на кілька хвилин перед знимкою.

—o—

†

Омелян Карачевський,

радник Окружного Суду в Золочеві

помер по тяжких терпіннях, принявши Найсвят. Тайни, у Львові дня 1. мая 1931 р.

Похорони відбулися дня 3. мая 1931 р. з крипти костела ОО. Бернардинів у Львові на Личаківське кладовище. — В. Й. П.

і розплодових бугаїв та кнурів. Шкода тут — як кажуть поляки — „часу і атласу“, бо з „роботи“ нових платних перевертнів не вийде нічого.

Та вертаймо до „віча“. Перший став говорити „депутат“ Михайло Бачинський (ваганий міткадом) про польсько-руську згоду і про благодати, які спливають з ласки ББ на наш нарід (про пацифікацію, очевидно забув згадати), а суспендований о. Яворський про організацію нової москвофільської партії, не кажучи словом, що це є організація чисто хрунівська. Вкінці про господарські справи балакав господин Гарасимов, підчеркуючи, що за великі гаразди будуть у нас на селі, коли наші селяни замість українських проводирів будуть слухати уряду і пристануть до „Русской Аграрной Организації“. Збіговище скінчилося скоро відспіванням москвофільського гимну „Пора, пора за Русь святую“. З припадково зігнаних селян не забирав ніхто голосу і вони були раді, що збіговище скінчилося, бо їм було дуже соромно, що взяли у ньому участь. Нова польсько-москвофільська затія скінчиться ще більшим фіяском, як скінчилася імпреза Ількова і Даниловича.

Звільнення б. посла Підгірського.

Апеляційний суд у Варшаві ухилив присуд окружного суду у Варшаві з р. 1930, силою якого б. посол Самійло Підгірський був засуджений на 2 роки вязниці за переховування валіз із антипольською літературою. Б. посла Підгірського звільнили від вини й кари.

Справа б. посла Вислоцького.

Довідуємося, що на 8. травня перед апеляційним судом у Люблині визначено розправу проти б. посла Вислоцького, якого окружний суд у Рівнім засудив на 2 роки вязниці за промови, виголошені на Волині підчас виборчої кампанії. Боронить д-р Біляк.

СОЙМ.

Є чутки, що сойм і сенат скличуть на надзвичайну сесію на 20. травня.

ВБИЛИ КАПІТАНА Й СЕРЖАНТА.

У переділі поїзду Ковель-Сарни вбив хтось капітана Лопатку та сержанта Ройка. Вони везли гроші на виплату платні старшин 55 п. Вбивники викинули вбитих крізь вікно. Тіла вбитого капітана найшли недалеко шляху, а тіло сержанта 50 кроків дальше, прикрите землею. Спочатку думали, що вбивники забрали 100 тис. зол., однак вони забрали лише 2.500 зол., а 30 тис. було схованих під сидженням переділу. Поліція й військо шукають вбивника.

ДЕ БУВ КРІВАВИЙ 1. ТРАВЕНЬ.

Як ми вже повідомляли, в Люббартові підчас 1. травневих демонстрацій були вбиті 2 демонстранти а 2 ранені. В Кутні від комуністичної кулі до поліції згинула одна перекупка. В Мацевичах (пов. Ковель) демонстранти стріляли з револьверів. Поліція стріляла з крісів. Один демонстрант убитий, один ранений.

Взагалі поліція має кільканацять ранених.

У Барсельоні в 1-травневих демонстраціях узяло участь ок. 4.000 демонстрантів. Один поліцай був убитий, 2 ранені. З демонстрантів було ранених 12.

ПРИСУД У РОЗПРАВІ ГНІДЕЦЯ.

У розправі Гнідеця в суботу пізним вечором запав присуд. Присяглі заперечили 10 голосами питання про душогубство, а питання про співучасть у цьому злочині потвердили 7 голосами. На тій основі трибунал засудив Гнідеця на 6 літ тюрми із зарахуванням слідчого арешту. Оборона заповіла касацію.

ТЕЦНЕРА ПОКАРАЛИ СМЕРТЮ.

Дня 2. травня виконали в Регенбурзі смертний присуд на Тецнері, який в авті спалив пасажира.

ПОВСТАНЦІ НА МАДЕЙРІ ПІДДАЛИСЯ.

Міністер маринарки у телеграмі повідомив през. Кармону, що повстанці на Мадейрі піддалися. Президент у відповіді подякував війську за це, що здавило повстання.

67 БОМБ.

У Сарагосі арештували 3 людей, що везли в 3 валізках 67 бомб і ін. вибуховий матеріял. Із їх документів виходить, що вони належали до анархістичної організації. Із тих бомб лише 2 мали вибухову силу.

СПОРТ

МИСТЕЦТВА А-КЛЯСИ.

УКРАЇНА—ПОГОНЬ (Стрий) 2:2 (2:2).

До цих змагань виступила Україна в складі: Калецький (ворота) Грещук, Роман (оборона), Борсук, Цимбала, Воробець (поміч), Підлісецький, Кобзяр, Петрів, Гоцький, Сич (напад). Гра в першій половині отворена з легкою перевагою Погоні, в другій — з перевагою України. Україна вела вже 2:0 і могла вирішити змагання у свою користь, одначе її напад прогавив чи пак перестрілив кілька т. зв. певних позицій. Також Погонь мала шанси запевнити собі перемогу своїми небезпечними випадами, одначе її напад не міг добитися повного успіху і вона мусіла вдоволитися успіхом тільки частинним. Голі для України стрілили: Кобзяр у 30. мін. з карного і Гоцький у 36. мін. з перебою. Голі для Погоні стрілили: Гавзан у 39. мін. з центри Лапчука (україніця) і Бідзінський у 40 мін., що добив вільного Жибачинського. В Україні відповіли вповні свому завданню: Петрів і Гоцький у нападі, Воробець і Борсук у помочі і Роман в обороні. Найслабші: Сич і Грещук. Калецький потребує конче тренінґу, бо за часто випускає мяча з рук, що й привело до здобуття одного голя Погонею. Видців ок. 1.500, в тому цілі екскурсії українців з Дрогобича, Калуша, Самбора й інших довколичних місцевостей. Суддя п. Грабовський.

Львів. Гасмонея—Світезь 1:0 (0:0).
Перемишль. Сокіл II.—Польонія 2:0 (1:0).
Станиславів. Ревера—Ресовія 3:0 (в. о.)
Львів Погонь I. Б.—Чорні I. Б. 4:0 (0:0).

МИСТЕЦТВА ЛІҐИ.

Львів. Погонь—Висла 2:1 (1:0).
Краків. Гарбарня—Краковія 1:1 (1:0).
Варшава. Лехія—Леґія 2:1 (1:1).
Познань. Варта—ЛКС 2:0 (1:0).
Катовиці. Рух—Польонія 3:0 (3:0).

МІЖНАРОДНІ ДУЖАННЯ У ЛЬВОВІ.

У суботу Пошоф у 24 хв. поборов Мартинова, Яґо в 14 хв. Судакова, Штекер у 14 хв. Ферінґера, а Кляй у 14 хв. Ст. Марса. Вайнура в боксерськім мечі в 2-ій рунді нокавтом поборов Надя.

У неділю Мартинов у 22 хв. поборов Судакова, Штекер у 44 хв. кинув на обі лопатки Кляя, Пошоф у 22 хв. поборов Ст. Марса, а а Яґо в 12 хв. Ферінґера.

У понеділок змагання до результату: Штекер—Яґо, Пошоф—Ферінґер, Вайнура—Мартинов і Кляй—Судаков.

—о—

НОВИНКИ

— **Концерт присвячений творчости Стеценка.** Низка таких рідких, а таких важливих своїм значінням концертів, присвячених творчости поодиноких наших композиторів, збогатиться ще одним концертом, зложеним виключно з творів одного з найбільших наших нежиючих уже композиторів, Кирила Стеценка. Уладжує цей концерт Спів. Т-во „Львівський Боян“ у великій салі Лисенка при співучасти муж. хору „Сурма“, концертової співачки п. М. Кравцевої та деклематорки Н. Юрчинської в понеділок, 4. ц. м. Хоч музична спадщина К. Стеценка не дуже велика, то й вона відома нашій суспільности лише частинно. Треба отже надіятися, що нинішній концерт, в якого програму входять найкращі, частинно ще невиконувані або дуже мало знані твори Стеценка, як „Колискова пісня“ для сопрана і міш. хору в супроводі фортепяну і скрипки та сольові пісні, а також дві чельодеклямації і ін., стягне значне число нашої музикальної публики та молоді до салі Лисенка. Концерт попередить вступне слово, яке ще піднесе музично-виховне значіння того цікавого концерту.

— **Концерт „Сурми“ в Перемишлі.** Знаний зі своїх успішних виступів у Львові мужеський хор „Сурма“ улаштовує в днї 9. ц. м. в Перемишлі свій програмовий концерт. У програму входять твори визначних композиторів українських, чеських, словацьких і німецьких. Всі пісні, неспівані ще досі в Галичині (крім Львова), виконує хор з памяти, себто без нот. Концерт відбудеться у великій салі „Робітничого Дому“ на Засянні точно в год. 8. веч. Не сумніваємося, що українське громадянство Перемишля й околиці виповнить концертову салю по береги.

— **Ревізія в Науковім Т-ві ім. Шевченка.** Довідуємося, що у звязку з першим травня відбулася дня 30. квітня 1931 р. поліційна ревізія і в Науковому Т-ві ім. Шевченка так, немов би це Т-во могло мати щонебудь спільного саме з першим травня. Ревізія відбулася в друкарні і канцеляріях Т-ва і тривала від 11. до 14.30 попол. З президіяльної кімнати забрано 76 музейних фотографій „Кобзаря“ Тараса Шевченка, ілюстрованого Бальменом, які вийшли частинно у відбитках в „Старій Україні“ за 1925 р. Замітне, що текст до фотографій писаний латинською азбукою в 40-их роках мин. віку.

— **Ревізія в редактора „Нових Шляхів“ у Львові.** Як нас інформують, поліція перевела в звязку з першотравневим святом ревізію в мешканні письменника **Антона Крушельницького** і в редакції місячника **„Нові Шляхи“**. При ревізії не найдено нічого підозрілого. З мешкання А. К. забрала поліція по одному примірнику журналів: „Червоне Село“, „Комунарка України“ і „Знання“ та 8 чисел щоденника „Вісті“. Крім того із мешкання А. К. і з редакції забрали пресові бюлетени. Жадних паперів при обох ревізіях не забрано.

— **Україніка.** У швайцарськім деннику „Трібюн де Женев“ находимо в ч. 81 з дня 5., 6. і 7. квітня на першій сторінці статтю нашого земляка Евгена Бачинського п. з. „Як українці святкують Великдень“. До статті додана велика знимка писанок. — В італійськім журналі „Антієвропа“ з дня 1. березня помістив наш земляк Е. Онацький довшу статтю „Україна в европейській акції“.

— **Михайло Голинський в опері „Кармен“.** У Львові виступить гостинно у вівторок, 5. травня ц. р. на сцені львівської М. Опери знаний наш співак Голинський в опері „Кармен“, де співатиме партію Дон Хозе.

— **Нині — в понеділок концерт „Львівського Бояна“** при співучасти концертової співачки п. **М. Кравцевої,** деклематорки п. **Н. Юрчинської,** скрипака п. **Б. Левицького** та Т-ва **„Сурма“** у великій салі Муз. Т-ва ім. Лисенка. В програму концерту входять виключно твори **К. Стеценка.** Звертаємо увагу, що композиції К. Стеценка поруч Леонтовича і Степового належать до найкращих творів української музики. З уваги на це, що на багату програму концерту зложилися найбільш характеристичні і стилеві композиції, є надія, що львівське і позальвівське громадянство скористає з рідкої нагоди і запізнається з новішими напрямками української музичної творчости. Початок концерту в год. 7.30 вечором.

— **Вияснення.** В справі статті п. з. „Д-р В. Старосольський про польсько-українську т. зв. „угоду“, поміщеної в 95. ч. „Діла“ з 2. травня 1931. одержуємо від п. д-ра Старосольського вияснення, що в його статті у „Впереді“ зайшло кілька прикрих друкарських помилок, пропущень, і тому деякі речення були для ред. „Діла“ неясні. Між іншим у „Впереді“ в згаданій статті в реченні „абсурдом е домагання до повної політичної волі“ опущено після слова „домагання“ слова „вирікатися права“.

— **Не буде маневрів.** З Варшави прийшли відомости, що військова влада для ощадности зрезиґнувала цього року з великих маневрів, які мали відбутись в літі. Будуть тільки малі маневри між сусідними поодинокими полками, такі як що-року.

— **Нещасний випадок.** В Річицях, пов. Рава Руська, парубки забавляючись, боролися і штовхали одного на другого. Підчас тої „забави“ Михайло Бурда їв хліб й тримав у руці отворений ніж для крання того хліба. Інші парубки штовхнули на нього Павла Ключковського, який зранив себе об ніж Бурди, наслідком чого дістав зараження крови і за 15 хвилин помер.

— **Розбили почт. касу в Бруховичах.** Як ми вже повідомляли, злодії розбили касу філії української гімназії у Львові. Вони забрали 2.000 зол. Тієї самої ночі розбили злодії касу в почтовім уряді в Бруховичах, та забрали всього лише 10 зол. і трохи почт. марок.

— **Вбивство.** У Зарваниці (біля Підгайців) вбив хтось субектку української кооперативи, так, що пробив її ножиком і вдушив, а опісля вкинув у Стрипу. Польські джерела називають це політичним убивством і приписують його В. Головінському. Твердять, що Головінський був нареченим тієї субектки. Колиж не хотів оженитися, вона грозила Головінському, що виявить його політичні тайни поліції і тому він убив її.

— **Упав з кіньми в Золоту Липу.** Лука Галяс із Низьколиз (пов. Бучач) віз гній на поле. Коли їхав мостом через Золоту Липу міст заломився, Гасяк із кіньми впав у ріку. Гасяк згинув на місці, бо коні придавили його копитами. Міст заломився на просторі 14 м. Поліція в Усті Зел. внесла карне донесення на пов. дороговий уряд у Бучачі.

— **Пожежа від грому.** У Криволині (біля Монастириськ) згоріла від грому хата, стодола й госп. знаряддя Марії Грушевської. Шкоди є на 3.680 зол.

— **Месіянізм у славян.** На запрошення славянського й історичного семінарів німецького університету в Празі виголосить дня 5. травня проф. д-р Іван Мірчук відчит п. з. „Про месіянізм у славян“. Відчит відбудеться в 2. викладовій салі Клементінуму в 8. год. веч.

— **Вибух у фабриці в Магдебургу.** Німецька преса подає вістку, що у фабриці сахарини

Магдебургу наступив вибух якихсь газів. Від вибуху зруйнований цілий двоповерховий будинок. Згинуло 8 жінок і один робітник. На щастя одну хвилину перед вибухом 15 робітників вийшло з фабрики на обід і вони урятували своє життя. Фабрика виглядає тепер як одна руїна.

— **З китайського пекла.** З Шангаю подають, що китайський уряд почавши безпощадну боротьбу з бандитизмом і бунтами, видав у провінції Гупе присуд кари смерти на 1800 осіб, і всіх тих засуджених розстріляно.

— **Померла століття тітка короля.** В одній лічниці в Парижі померла в 101-ім році життя тітка короля Югославії Сара Карагеоргевіч.

— **Музей Наук. Т-ва ім. Шевченка у Львові,** вул. Чарнецького 24, мав у місяці квітні 96 чисел приросту до ч. 21366 включно. В поодиноких відділах прибуло предметів: археольогія 22, етнографія 132, побутова старовина 7, історія 26, олійний портрет 1, фотографій 67, фотокліші 4, репродукції 78, монети 266, банкноти 75, збірка поштових значків. Жертводавцями були пп.: Басовець, Береза Я., Богун М., Березюк В., д-р Барвінський Б., Біловус С., Біберовичева І., Булик Г., Бутринський М., Блащук, Брикович Р., Бранець О., т-во „Бойківщина (обмін за видання НТШ), проф. Вахнянин Б., Гошовський, Гірняк І., Данчевський М., Дороцький Б., Дорошенко В., Завадович Р., Заяць С., д-р Іванець І., проф. Кіт М., Криловський І., Кибальчич Л., Конюшко З., Коман В., Криса, полк. Крижанівський М., Кунцька, д-р Лев В., д-р Левицький В., інж. Лаврецький О., проф. Мельник-Матіїв М., Міцковський, Миколаенко, д-р Никифоряк С., Ніжанковський Т., Патрус, Пеленський Е. Ю., Піхурський, д-р Полянський Ю., Романенчук Б., акад. Студинський К., Сумка Т., Тисовський, Ґаривський О., кооп. „Українське Нар. Мистецтво“ у Львові, д-р Цегельський Р., вид. „Червона Калина“, Чикаленкова Г., проф. Шендрик І. Управа Музею складає всім їм щиру подяку. Відвідувачів було 32. — **Управа Музею.**

— **Особисті вісти.** Дня 17. квітня 1931 р. на львівській політехніці одержали дипльоми інжинірів **Володимир Браташ** і **Орест Клюфас** з Куликова.

— **На концерт О. Руснака, який відбудеться в четвер (7. V.), прислугує членам Муз. Т-ва ім. М. Лисенка право дістати один білет по половині ціни.** 1961

— **Розвід і уневажнення подружа** згідно з теперішними польськими законами в опрацюванні д-ра Елькона Марґулеса, адвоката у Львові. Друге побільшене видання. Книгарня д-ра Бодека, Львів. 1934 2—3

З судової салі.

ХТО ВБИВ ЗАДОРОЖНОГО? ПАВЛО, ЧИ МИХАЙЛО ГНІДЕЦЬ?

Дня 2. ц. м. розправа Павла Гнідеця перед львівським судом мала кілька просто сензаційних моментів. Сьогодні стануло питання чи Задорожного вбив покійний Михайло Гнідець, чи Павло центральним питанням, тим більше, що зізнавали як свідки оборонці д-р Старосольський, д-р Ганкевич, а також д-р Шухевич.

Свід. д-р Шухевич з цілою рішучістю твердить, що одного дня д-р Ганкевич стрінув його на вул. Руській і з радістю заявив: „Чуєш?! Михайло Гнідець признався, що це він застрілив Задорожного, а не Павло!“.

Свід. д-р Ганкевич зізнає, що після другої розправи Михайло Гнідець у вязниці признався йому, що він сам убив Задорожного, а не Павло. Перед тим Михайло признався до злочину Іванюрі.

Свід. Максим Гнідець, молодий селянин зізнає зразу по українськи, потім по польськи, що оборонець д-р Ганкевич у розмові з ним і з Іванюрою сказав: „Добре булоб, якби Михайло Гнідець дістав 3.000 золотих і за те взяв вину на себе, ніби то він убив Задорожного. За те він дістав би лише 6 літ арешту, бо я постараюсь, що будуть судити за звичайне вбивство, не за скритовбивство. Потім меценас Ганкевич давав підписати умову писану на машині і показував книжку з параграфами“.

Предсідник трибуналу: Пане меценас Ганкевич, чи це правда?

Д-р Ганкевич: Ні, то неправда. Я давав Максимові Г. ось цей папір, який предложений в суді, а не умову, писану на машині і то було вже по касації присуду.

Свід. Максим Гнідець: Ні, то було перед касацією. Михайло Гнідець казав мені, що він нічого не винен, і терпить за других. Останній раз я бачив Михайла у вязничній лічниці по сповіди перед смертю. Він вже не міг говорити, і то неправда, начеб то Михайло перед смертю кричав: „Я убив Задорожного!“ Правдою є, що Михайло Гнідець мав дістати вексель на 3.000 золотих і за те взяти вину на себе, за намовою д-ра Ганкевича. Ці 3.000 золотих мали вистаратися Іванюра і Коропецкий за поле Павла Гнідеця.

Далі виявляється, що цей свідок Максим Гнідець взяв спадок по Михайлі Гнідеці, і мав би платити оборонцеві д-р Ганкевичові за оборону, отже, щоби звільнити себе від оплат за покійного Михайла Гнідеця, він обтяжує живого підсудного Павла Гнідеця.

Але дальший свідок д-р Старосольський зізнав, що в його присутності покійний Михайло Гнідець признався до вбивства Задорожного перед касацією присуду. Тому можна сподіватися, що Павло Гнідець буде звільнений.

—о—

Дописи.

РОГАТИН. **(З рогатинських злиднів).** На днях явились у Львові делегати двох сіл рогатинського повіту, Мартинова Старого і Нового, та оповідали з великим розжаленням про ті лиха, які приходиться їм тепер у всіх ділянках переживати. Старий Мартинів, це село, положене при головнім гостинці і при мостовім причілку на Дністрі. Воно творило в часі війни між російськими й австрійськими військами важну боєву точку, а тому було здебільша знищене, а нова церква була спалена. Ніхто не дав селу военного відшкодування і, бідні люди мусіли відбудувати свої господарства власними силами. Очевидно, що в таких обставинах не могли про будову церкви й думати. Аж в 1931 році внесли просьбу до уряду відбудови й справді управа камеральних лісів в Болехові признала селу потрібний будівельний матеріял. В офіціяльному повідомленні до бурштинського бюра виразно казалося, що цей матеріял призначений на будову греко-кат. церкви в Мартинові. Але що сталося? Управа болехівських лісів вислала будівельний матеріял, але урядник бурштинського бюра не повідомив про це громаду і роздав матеріял мазурським кольоністам, що почали осідати там на парцельованих двірських обшарах. По часі довідались мартинівці про цю подію і стали допоминатись за своє добро у львівській відбудові й інших установах, але всюди стрінулися з явною неприхильністю до себе і не могли ніде дійти свого права. Наслідком того мусять вже від 17 років дуситись у малій капличчі, котра підчас дощу перемакає і робить неможливим церковні відправи. Кілька разів трапилося, що в храмовий день св. Михайла мусіли люди враз з сусідніми гостями переноситися через дощ на церковну відправу до другого села. Хто знає сільське життя, той зрозуміє, як це прикро покривдженим селянам. Новий Мартинів, це село в великій більшості теж українське, а жмінка латинників уживає звичайно української мови. А проте в школі заведено польську викладову мову. Наука йде перші два роки виключно по польськи, хоч діти її не розуміють, і аж в третім році починається трохи наука українського читання і писання. Щоби-ж серед таких обставин удержати польський характер школи, назначили туди на три учительські сили самих поляків учителів. І діється таке, що хоча релігійне виховання молоді ніби ставиться дуже важним завданням народньої школи, нема там кому провести нашим дітям рідної молитви, проспівати з ними обрядових пісень та повести їх до церкви і пояснити важніші части богослуження. Очевидно, цим ніхто з учителів та шкільних властей не турбується. Однак не досить цього. Свідомі громадяни задумали поширити свою освіту та закласти у себе читальню „Просвіти“. В тій ціли закупили в селі город і поклали там читальняний дім. Але кількох місцевих поляків донесло до повітового виділу, що цей дім може загрожувати вогнем сусідним хатам і добули те, що повітовий виділ спинив відкриття читальні. На тому самому місці стояла там колись стара хата і нікому не „загрожувала“, аж тепер читальня „Просвіти“ стала „небезпечною“. Тому, що оба села мають дуже мало орної землі, задумали деякі селяни стягнутись з останнього і віддати своїх синів до рогатинської гімназії, щоби придбавши трохи освіти, могли колись шукати іншого варстату праці. Але недавно, як відомо, розвязано ту селянську гімназію. До речі кажучи, подібні неприязні відносини істнують у рогатинському повіті по всіх селах. Зрозуміло, яке огірчення хапається наших селян. Однак найгіршим проявом в цім лихоліттю те, що не вважаючи на щораз більше освідомлення народу, нема тепер в повіті людей, що йшли би народові з порадою і помічю. Перед війною бувало там, що передові люди, як оо. Городецькі, Пеленські, Ваньо й ін. скликували наради громадянства, обговорювали всякі потреби повіту і старалися їм зараджувати. Сьогодні українська інтелігенція Рогатинщини повітом мало цікавиться. Зокрема гадаємо, що коли українське гр.-кат. учительство, заступлене польськими учительськими силами, то повинно наше духовенство стати сміливіше в обороні свого обряду, свого учительства і релігійного виховання молоді. А коли голоси духовних делегатів в шкільних повітових радах не відносить ніякого успіху, то повинні вносити в цій справі з поодиноких повітів і деканатів збірні протести до Кураторії і міністерства, після чого залишається скарга до найвищої церковної власти. Адже не можна спокійно приглядатися, як сотки й тисячі наших дітей не має мінімальної релігійної піддержки.

Рогатинець.

ЛУЦЬК. **(Загальні Збори „Просвіти“).** 26. квітня ц. р. відбулися річні Загальні Збори Луцької Повітової Просвіти під головуванням п. А. Глущака. До президії ввійшли крім нього: п. М. Пастрик (заст. голови) й пп. С. Вишнівський та Соболюк (секретарі). У справозданні з діяльности „Просвіти“ за мин. рік п. голова Власовський скаржився на деякий занепад просвітянської праці та ширення по селах хуліганства й пиянства. По відчитанні справоздання ревізійної комісії та після короткої дискусії піддано під голосування пропозицію затвердити справоздання й уділити уступаючій раді абсолюторії. Всіх голосів за було 30, проти 19 і утрималося 28, а фактично — значно більше, бо присутніх було більше сотні. Результати голосування викликали де-яку констернацію. Заряджене було друге голосовання. На голову „Просвіти“ вибрано п. Петриківського. На заступника голови виставлено кандидатури пп. Глущака, Кіцери й Власовського. Вибрано пп. Кіцеру й Глущака. Далі вибрано: секретарем п. Соболюка, скарбником п. Ів. Боднарука й головами секцій: культурно-освітньої п. Островського, драматичної п. Марковського, бібліотечної п. Коха й допомогової п. Редькову. По оголошенні висліду виборів п. Петриківський заявив, що в такому складі ради він працювати не може і тому зрікається головування. Збори висловили побажання, щоби голову заступав п. Глущак, вибраний заступником. По прийняті бюджету Збори скінчились, при чому присутні відспівали заповіт.

Присутній.

КАМІНКА СТРУМИЛОВА. **(Шевченківське свято).** У провідну неділю, 19. IV. ц. р., громадянство Камінки Стр. і повіту вшанувало величавим концертом память 70-тих роковин смерти Шевченка. З огляду на те, що місцева філія „Просвіти“, яка досі рік-річно влаштовувала це свято, тепер завішена в діяльності, протекторат над концертом обняв спеціяльний комітет, зложений із представників усіх верств тут. громадянства, з о. шамб. Цегельським на чолі, а виконавчим чинником, що взяв на себе всі труди та підготовку концерту, стала Студентська Секція і місцева молодь. Концерт пройшов незвичайно гарно при величезному здвизі народу. Давно вже простора саля Нар. Дому не бачила такого стиску. Без сумніву у великій мірі причинився до того вільний вступ, який комітет установив, щоб уможливити навіть найбіднішим участь у всенароднім святі. Всі точки програми були продумані і виконані без закиду, а деякі навіть артистично. Вступне слово, в якому, опираючися на житті та творчості Шевченка, накреслив напрямну нашого буденного життя та праці, виголосив д-р В. Банах. Його слова, далекі від усякого шабльону, зробили помітне враження на всіх приявних. Обширніший реферат про ідеї Шевченкових творів виголосив студ. Б. Давидович. Гарні були декламації: студ. Орисі Лехнюківної (вибір із лірики Шевченка) та студ. З. Сагана („Буває в неволі“). Повна зрозуміння й відчуття декламація п-ни Лехнюківної і чудова дикція п. Сагана дали слухачам змогу глибоко відчути красу й силу Шевченкової поезії. Хор місцевої молоді під управою студ. М. Мартинюка відспівав бездоганно три пісні: „Заповіт“ Стеценка, „Глянь на криницю“ І. Левицького та „Зашуміла ліщинонька“. Крім цього на програму склалося тенорове сольо п. Юрія Шухевича і скрипкове п. Левицького. П. Шухевич прегарно відспівав „Зелений гай, пахуче поле“, а викликаний удруге безупинними оплесками, ще кілька пісень. Скрипка п. Левицького попросту вчарувала всіх слухачів. Акомпаніював п. Роман Шухевич. Усі три панове прибули до Камінки Стр. зі Львова на запрошення Студ. Секції, за що їм належиться велика дяка. Закінчився концерт сценічною картиною п. н. „Великі роковини“ І. Франка, що хоч

і не відноситься безпосередньо до Шевченка, то вказує на відродження України, до якого було не дійшло, якщоб не могутнє Шевченкове слово. Заінсценізована бездоганно картина ця була чудовим доповненням і завершенням того святочного вечора. По концерті відбулося спільне „Свячене“ Студ. Секції, на яке запрошено також чільніших громадян нашого міста. О. шамб. М. Цегельський, доконуючи традицій-ного свячення, побажав студентству далі успішно працювати у згоді й єдности з громадянством. У щирій, дружній атмосфері протягнулася ця вечірка до пізньої ночі.

—o—

Нові книжки й журнали.

КНИЖКИ.

Інж. М. Боровський: МЕДОДАЙНІ РОСЛИНИ. Ілюстрований підручник плекання паші для бджіл. Бібл. „Сільського Господаря“, ч. 27. Львів 1931, ст. 74.

ЛІТЕРАТУРНО-НАУКОВИЙ ВІСТНИК, книжка V. за травень 1931. Зміст: Евген Маланюк: Вірші; Л. Ромен: Гартована; О. М. Вечірня; Б. Ніжанковський: Не хочу сліз; Л. Мосендз: На „Могилі Миру“; Л. Мосендз: Засів; Кльод Жевіль: Статуйка з розбитими танцюгами; Антін Парсонс: Літацький Синдикат; М. Каровець: Самосвятство українська ересь; Мирон Кордуба: В обороні історичної правди; Д. Донцов: Олена Пчілка; М. С.: Альбіон в споминах кн. Більова; І. Гончаренко: Альфонс де Шаботріян; Хроніка; Бібліографія.

ELIE BORSCHAK Le mouvement national ukrainien au XIX. siecle, Extrait du Monde Slave, Octobre-Novembre-Decembre 1930,nParis, Librairie Felix Alcan, 108 Boulevard Saint-Germain, стор. 102.

ЖУРНАЛИ.

ВІСТИ ВИЗВОЛЬНОЇ БОРОТЬБИ УКРАЇНИ. Ч. 3. Прага, червень 1930. Неперіодичне видання. Адреса: Praha XI. Karlova tř. č. 14. I. p. З друкарні „Politiky“.

НАШ ПРИЯТЕЛЬ, місяцник для молоді Марійського Товариства у Львові. Ч. 9. Львів травень 1931. Рік X. З друкарні „Діла“ Ринок 10.

УКРАЇНСЬКИЙ ПАСІЧНИК, орґан пасічницької секції „Сільський Господар“ і Т-ва „Рій“. Ч. 5. травень 1931. З друкарні „Діла“.

СІЛЬСЬКИЙ ГОСПОДАР Львів, 1. травня 1931. Ч. 9. Видає „Сільський Господар“. З друкарні „Діла“.

КООРЕРАТИВНІ ВІСТИ, економічно-кооперативний двохтижневик. Львів 25. квітня 1931. Ч. 4. Рік I.

ШАШКЕВИЧІВСЬКІ ВІСТИ квартальник, орґан Т-ва ім. Маркіяна Шашкевича в Золочеві. Рік 1931, ч. I. Відповідальний редактор д-р Теодор Ваньо. Річна передплата 2 зол. Стор. 30.

NESTORIAN, published by Young Ukraine, April 1931, New York. Nr. 2. Зміст: George Andreyko; Taras Shevchenko; Helen Komarivna; Taras Shevchenko: Rusalka; Earmarks of education; The Nestorian: Reforms by William Selnick; Kobzar; Words of Wisdom by dr. Einstein; Marko Vovchok: Limerivna; Evening by Taras Shevchenko, translated by W. Semenyna. Адреса редакції журналу: Young Ukraine New York Inc. 59. St. Marks Place.

THE UCRAINIAN REVIEW, March 1931. A. Monthly publication-published by the Ukrainian Review Publishing Company, 11 West 42 nd Street, New York City.

UNION INTERNATIONALE DES ASSOCIATIONS POUR LA SOCIETE DES NATIONS BULLETIN paraissant au moins tous les trois mois, Nr. II. Mars-Avril 1931. Bureaux de l' Union, Secretariat General: Rue Juste-Lipse, 41. Bruxelles. Стор. 90.

THE NEW CANADIAN, an independent national review. Winnipeg, February 1931.

THE NEW CANADIAN an in dependent National Review, published the National Press Limited Winnipeg, March 1931. Nr. 19.

BULLETIN MENSUEL des renseignements economiques et sociaux. Rome, mars 1931. Institut International d' Agriculture.

SLOVANSKY PREHLED, Praha Duben 1931. Rocnik XXIII. Стор. 312.

TYDZIEŃ, pierwsze ilustrowane pismo zawodowe poświęcone krawiectwu w Polsce. Królewska Huta, kwiecień 1931. Nr. 4.

—o—

Ціни набілу у Львові.

„Маслосоюз“ платив кооперативам дня 1. і 2. травня 1931 р.: масло експортове і десерове пріма 3·90 зол. за кільо; молоко 32—34 сот.; літра сметани 1·40—1·50 зол.; копа яєць 5·00 зол. Тенденція на яйця знижкова.

—o—

ОГОЛОШЕННЯ

Театри.

Великий Міський Театр:

Понеділок 4. травня, година 7·30 веч. „Вікторія і II гузар“.

Театр Ріжнородностей (в Нар. Домі):

Понеділок 4. травня, година 7·30 веч. „Гедда Габлер“.

Малий Міський Театр:

Понеділок 4. травня театр нечинний.

Кіна.

АПОЛЬО: Звукова фільма „Жінка, що сміється“ (Батицька).

КАСІНО: Веселий звуковий тиждень Метро-Голдвин-Маєр.

КОЛЬОСЕИ: „Тайна лімузини“ (Гарі Піль).

ЛЕВ: Звукова фільма „Мароко“.

МАРУСЕНЬКА: Звукова фільма „В погоні за міліонами“ (Люціяно Альбертіні). „Дидько в Собачої Вульки“.

ОАЗА: Звукова фільма: „В путах брехні“ (Еміль Янінгс).

ПАЛЯС: Звукова фільма „Хаджі Мурат“, на основі Л. Толстого (Ів. Мозжухин, Ліль Даговер, Беті Аман).

ПАН: Звукова фільма: „Парада Парамаунту“.

ПАСАЖ: „Один проти всіх“ (Карльо Альдіні). Додатки.

ПРОМІНЬ: „Князь Орлов“.

ФАТАМОРГАНА: „Нові Тарзанові пригоди“.

ХИМЕРА: Звуковий додаток „Фігурки з саської порцеляни“ та комедія німої едиції „Подружжя на злість“ (Бастер Кітон).

СТИЛЕВЕ: „Нові Тарзанові пригоди“.

УТІХА: „Ночі безсонні, ночі шалені“ (Ів. Петрович, Ліль Даговер). „Життя зачинається завтра“ (Бенкрофт).

Програма радіо.

Понеділок 4. травня 1931.

Варшава (1411,8) 16·15 Програма для дітей. **Льондон** (356,3) 15·00 Концерт. **Берлін** (419) 17·50 Музика східних культур. **Стокгольм** (441,2) 17·30 Римський квартет. **Прага** (486,2) 20·25 Арії та пісні. **Відень** (516,4) 15·20 Концерт. **Будапешт** (550,5) 17·20 Концерт. **Харків** (937,5) 15·00 Концерт. **Париж** (1724,1) Концерт.

Вівторок 5. травня 1931.

Варшава (1411,8) 17·45 Концерт. **Вильно** (368,1) 16·30 Твори Шуберта. **Льондон** (356,3) 14·00 Органи. **Берлін** (419) 17·00 Музика. **Стокгольм** (435,4) 19·30 Радіооркестра. **Рим** (441,2) 17·00 Концерт. **Прага** (436,2) 19·30 „Севільський цирульник“. **Відень** (516,4) 12·00 Легкий концерт. **Будапешт** (550,5) 9·15 Солісти. **Харків** (937,5) 20·30 Українконцерт.

ЛЬВІВСЬКЕ РАДІО.

Понеділок 4. травня 1931.

12·10, 15·15, 16·45, 19·25, 19·55 Ґрамофон., 14·15 Госп. комунікат, 14·50 Фр. лекція, 16·15 Програма для стар. дітей, 17·15, 20·00 Відчит, 17·45 Фортепян, 18·45 Всячина, 19·10 Ріднича скринька й біржа. 20·15 Муз. балачка, 20·30 Опера. 23·00 Музика.

Вівторок 5. травня 1931.

12·10, 14·55, 16·30, 19·25, 19·55 Ґрамофон. 14·15 Госп. комунікат, 14·50 Відчит, 17·15 Польські кліматичні місцевости, 17·45 Концерт, 18·45 Всячина, 19·10 „З весняною повінню каяком по Стрию“, 20·00 Літерат. чвертьгодина, 20·15 Трансмісії з Варшави, 22·50 Музика.

ОПОВІСТКИ

За оголошення редакція не відповідає

Кооператива „Укр. Театр“ у Львові — Укр. Нар. Театр ім. І. Тобілевича в Станиславові.

Коломия:
4. V. „Чесна Сузанна“.
5. V. „Хмара“.

Надвірна:
6. V. „Чесна Сузанна“.
7. V. „Жінка, що вбила“.
8. V. „Життя Парижа“.
9. V. „Ревія“.
10. V. „Хмара“.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕНЯ

За оголошення редакція не відповідає

ГОДИННИКАРСЬКО - ЮВІЛЄРСЬКІ роботи виконує найдбайливіше — Домбровскі і Розважевскі — Львів, Академічна 2. ГОДИННИКИ, БІЖУТЕРІЯ, СРІБЛО. — Великий вибір. Дешево. Догідні умови. 1447 12—?

СТРІЛЕЦЬКІ ПІСНІ на фортепян зі словами Ярославенка, повний альбом по 10 золотих продають книгарні. 1911 3—5

ГОДИННИКИ тільки найліпших фабрик, прецизійні, продає за готівку і на рати від десятків літ з найліпшої сторони знана фірма Іван Зельтенрайх, Львів, пл. Марійська ч. 5. 1538

КРИНИЦЯ. ПАНСІОН „БРІСТОЛЬ“ в центрі положений. Домашня кухня. Знижена ціна. Нова і змінена управа. Ближчі інформації дає Управа. 1963 1—4

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає

Д-Р ЕВГЕН ДУРДЕЛЛО

бувш. лікар заграничних клінік, специяліст скірних, венеричних і сексуальних недуг (полова неміч) та лікарської косметики

ординує в скірних недугах
і т. д. від год. 8½—10, 14—16.
в косметиці від 10—11 і 16—18
в неділі і свята від 10—11.

Гірське сонце. Вапофор. Дітермія. Кріотерапія. Сепаратові ждальні.

ЛЬВІВ, вул. Сикстуська ч. 22, III. п. (біля Нар. Гостинниці).

Віндa до вжитку. Телефон 38—90.

Всіх наук лікарських бувший лікар Загального шпиталя і клінік у Львові

Д-р Богдан Сапрука

буде ординувати в недугах внутрішніх і жіночих

у Жовкві

при вул. Мушкета (біля Загального шпиталя) від 10. мая 1931. 1—3

Дентист ЯКІВ НАСС

Львів, вул. Сикстуська ч. 17. II. п. Телеф. 65—73.

Приймає від 9—13 і 15—18, в неділі і свята за попереднім замовленням.

Виконує всі праці, що входять в обсяг новочасної дентистики. Полекші в сплатах. 1958 2-5

Найдешевші книжки!

МИХАЙЛО ВОЗНЯК

ІВ. БЕЛЕЙ і ОЛ. КОНИСЬКИЙ

До звязків Галичини з Наддніпрянщиною. — Ціна 50 сот., з почт. пересилкою 70 сот.

ШЕВЧЕНКО і КНЯЖНА РЕПНІНА

Ціна 1·50 зол., на почт. перес. 50 сот.

МИКОЛА МАТІЇВ-МЕЛЬНИК

КРІЗЬ ДИМ І ЗГАР

Ціна 50 сот., з почтовою перес. 70 сот.

ВОЛОДИМИР ОСТРОВСЬКИЙ.

СМІХ ЗЕМЛІ

Ціна 1·50 зол., з почт. перес. 2·10 зол.

ЕВГЕН ЧИКАЛЕНКО

Спогади I. II. і III. часть

Ціна 8·— золотих — без пересилки.

АЛЬФОНС ДОДЕ

МАЦІЦЬКИЙ

Переклад із французьк. мови М. Рудницького. — Ціна 3·— зол., з почт. пересилкою 4·— зол.

Можна дістати в Адм. „Діла“ Львів, Ринок 10. II. п.
або в книгарнях.

КІНО ч. 9. вже в розпродажі.

Цікавий зміст! Купуйте — читайте! Адреса: „КІНО“, Львів, вул. Бляхарська 8/I. 3—3

ЗАГАЛЬНИЙ ЗБІР Т-ВА „ПРОСВІТА“ У ЛЬВОВІ.

Дня 4. червня 1931 р. в год. 9. рано відбудеться поминальне Богослуження за покійних членів Товариства в Успенській (Волоській) церкві при вул. Руській. Сам Збір відбудеться того-ж дня (4. VI. 1931) в салі Союза Ремісничих цехів у Львові, вул. Костельна ч. 8. (Ріг Стрілецької площі). Початок Збору в год. 10-ій передпол. Денний порядок: 1) Відкриття Збору. 2) Відчитання правильника Загальних Зборів Т-ва „Просвіта“. 3) Прочитання протоколу з попереднього Загального Збору. 4) Вибір Комісії-матки. 5) Звідомлення з діяльности Т-ва за час від 1. VII. 1928 до 30. VI. 1930 р. 6) Звідомлення Ревізійної Комісії, дискусія над звідомленнями і абсолюторія Головному Виділові. 7) Вибір голови. 8) Вибір 10 членів Головного Виділу, 6 заступників виділових і Ревізійної Комісії з 5 членів і 2 заступників. 9) Усталення членської вкладки на 1931 р. 10) Внески і запити. При тій нагоді пригадуємо, що участь в Загальнім Зборі прислугує: 1) **відпоручникам звичайних членів Матірного Т-ва,** вибраним членами Т-ва на філіяльних зборах. (На кожних 50 дійсних членів, що вирівнали членську вкладку за 1930 р. припадає 1 відпоручник. Відпоручник членів рівнож мусить бути дійсним членом Матірнього Т-ва. Відпоручники читалень не мають права вибирати вище згаданих відпоручників, бо їх читальні висилають осібно своїх відпоручників на Заг. Збір Матірнього Т-ва). Спис відпоручників разом з відписом протоколу тих зборів філії, на котрих вибрано відпоручників, належить переслати до централі найдальше до 15. травня ц. р. для пересилки відпоручникам відповідних повновластей. 2) **Відпоручникам читалень.** (Кожна читальня має право висилати на Збір Т-ва „Просвіта“ тільки одного відпоручника без огляду на число її членів. Відпоручників читалень вибирають рівнож Заг. Збори читалень). Про вибір відпоручників має кожна читальня повідомити централю разом з заподанням імени і призвища відпоручника та відпису протоколу зборів, на котрих вибрано відпоручника, найдальше до 15. травня ц. р. Відпоручники читалень, котрі не виконали своїх зобовязань до Головного Виділу, наложених статутом і ухвалами Заг. Зборів, не будуть допущені до участи в Заг. Зборі. 3) **Почесним членам.** 4) **Членам Головного Виділу.** 5) **Кожночасному голові або заступникові голови згл. делеґатові** Виділу кожної філії. Філії рівнож обовязані подати до відома Головного Виділу, найдальше до 15. травня ц. р. імя і назвиско голови або заступника голови згл. делеґата Виділу, який має заступати філію на Зборі. Вступ на Збори всім вище наведеним буде дозволений лише за виказанням повновласти, яку Головний Виділ розішле по 15. травня управненим на основі пересланих філіями і читальнями дотичних відписів протоколів Заг. Зборів згл. засідання Виділу філії. В дні Збору ніяких повновластей видавати не будемо. — За Головний Виділ Т-ва „Просвіта“ у Львові: М. Галущинський, голова, Вас. Мудрий, секретар. 1965

За редакцію відповідав Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло“. З друкарні Видавничої Спілки „Діло“, Львів, Ринок ч. 10.